

УДК 316.772.5

Цитування:

Ільницький В. А. Дослідження інноваційних бібліотечних технологій та діяльності бібліотек для дітей у дисертаційних працях українських науковців. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2023. № 4. С. 84–90.

Ilnitskyi V. (2023). Research of Innovative Library Technologies and Activities of Libraries for Children in Dissertation Works of Ukrainian Scientists. *Library Science. Record Studies. Informology*, 4, 84–90 [in Ukrainian].

Ільницький Віталій Андрійович,

аспірант

Київського національного університету
культури і мистецтв<https://orcid.org/0000-0002-0014-5037>

vitalyilnitsky.4s@gmail.com

ДОСЛІДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ БІБЛІОТЕЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА ДІЯЛЬНОСТІ БІБЛІОТЕК ДЛЯ ДІТЕЙ У ДИСЕРТАЦІЙНИХ ПРАЦЯХ УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВЦІВ

Мета статті – проаналізувати основні напрями дисертаційних досліджень українських науковців щодо застосування інноваційних технологій у бібліотеках з акцентуацією уваги на бібліотеках для дітей. **Методологія дослідження** ґрунтується на використанні загальнонаукових (аналіз, синтез, узагальнення тощо) та спеціальних методах дослідження, обґрунтованих специфікою наукового завдання (бібліографічний, інформаційний аналіз, описовий контент-аналіз та ін.). **Наукова новизна** дослідження полягає в висвітленні основних напрямів дисертаційних напрацювань щодо застосування інформаційних технологій у бібліотеках для дітей з окресленням перспективи подальших пошуків. **Висновки**. Основним завданням сучасної бібліотеки стає постійне розширення пропозицій у своїй діяльності. В умовах цифровізації суспільства доступ до них повинен отримати будь-хто, у кого є комп'ютер чи інший технологічний пристрій, підключений до інтернету, а відповідно – до бібліотечної мережі. Тому в сучасній бібліотеці, зокрема дитячій, дедалі частіше до використання пропонуються найрізноманітніші цифрові елементи і ресурси, все те, що необхідно для адаптації до нових технологій і забезпечення динамічних потреб користувачів. Бібліотека не повинна протистояти дигіталізації, а навпаки – об'єднатися з нею, використання цифрових технологій повинно стати звичною і необхідною умовою її послуг. Всі ці аспекти трансформаційних змін повинні не лише враховуватися у діяльності бібліотеки для дітей, а й активно вивчатися в межах бібліотекознавчої науки. На сьогоденний момент можна відзначити достатню артикуляцію в дисертаційних роботах українських науковців основних аспектів інформатизації, яка вважається підґрунтям становлення цифрових технологій. Утім, останній ще не приділено значної уваги у напрацюваннях бібліотекознавців. Крім того, вартує уваги дослідження основних напрямів, функцій і складових цифровізації бібліотек для дітей, які, на нашу думку, як високотехнологічні мультимедійні середовища із залученням інструментарію інформаційно-комунікаційного підходу здатні реалізувати основні завдання соціокультурної місії – соціалізації, інкультурації, формування креативності та інтересу до читання і навчання.

Ключові слова: інформаційні технології, бібліотека, бібліотека для дітей, цифровізація, дисертаційні дослідження, українські науковці.

Ilnitskyi Vitalii,

graduate student

Kyiv National University of Culture and Arts

RESEARCH OF INNOVATIVE LIBRARY TECHNOLOGIES AND ACTIVITIES OF LIBRARIES FOR CHILDREN IN DISSERTATION WORKS OF UKRAINIAN SCIENTISTS

The purpose of the article is to analyze the main directions of dissertation research by Ukrainian scientists regarding the use of innovative technologies in libraries, with an emphasis on libraries for children. **The research methodology** is based on the use of general scientific (analysis, synthesis, generalization, etc.)

and special research methods based on the specifics of the scientific task (bibliographic, information analysis, descriptive content analysis, etc.). **The scientific novelty** of the study consists in highlighting the main directions of dissertation work on the use of information technologies in libraries for children, with an outline of the prospects for further research. **Conclusions.** The main task of the modern library is the constant expansion of its activities. In the conditions of digitization of society, access to them should be obtained by anyone who has a computer or other technological device connected to the Internet, and accordingly - to the library network. Therefore, in a modern library, in particular, a children's library, a wide variety of digital elements and resources are increasingly offered for use, all that is necessary for adaptation to new technologies and to meet the dynamic needs of users. The library should not oppose digitalization, but on the contrary - unite with it, the use of digital technologies should become a normal and necessary condition of its services. All these aspects of transformational changes should not only be taken into account in the activities of the library for children, but also actively studied within the framework of librarian science. At the moment, it is possible to note sufficient articulation in the dissertation works of Ukrainian scientists of the main aspects of informatization, which is considered the foundation of the development of digital technologies. However, the latter has not yet received significant attention in the work of librarians. In addition, it is worthy of attention to study the main directions, functions and components of digitalization of libraries for children, which, in our opinion, as high-tech multimedia environments involving the tools of the information and communication approach are able to implement the main tasks of the socio-cultural mission - socialization, inculturation, formation of interest in reading and teaching.

Keywords: information technologies, library, children's library, digitization, dissertation research, Ukrainian scientists.

Актуальність теми дослідження. Як відомо, у ХХ столітті розпочалася цифрова революція, яка зачепила всі аспекти життя сучасного соціуму. Значні трансформації відбулися в соціокультурній сфері, не оминувши і діяльність бібліотек. Окрім того, становлення цифрової культури похитнуло інтерес до читання та письма. Така принципова тенденція актуалізувала для бібліотек необхідність зробити радикальний поворот, змінити перспективне бачення свого майбутнього і переорієнтуватися на нові напрями комунікації з відвідувачами. Бібліотечні фонди починають оцифровувати, суттєво розширюються і змінюються функції та форми роботи бібліотек, які стають своєрідним агентом, який сприяє активізації інтересу та популяризації читання, проводячи відповідні заходи і майстер-класи.

Особливого значення інформаційно-комунікаційні технології набули під час пандемії COVID-19, яка змусила всіх адаптуватися до використання різноманітних новітніх інструментів і платформ, які допомогли поєднувати очну та дистанційну комунікацію з учителями, викладачами, родиною, друзями та ін.

Інформатизація, а згодом і цифровізація дала змогу бібліотекам звернути увагу та відкрити нові шляхи для охоплення тих користувачів, які зазвичай не відвідували бібліотеки з низки причин. Спільною причиною для всіх на початку 2020 р. стали, зокрема, карантинні заходи. Так використання інформаційних і цифрових технологій стало невідворотною реальністю, яка, у свою

чергу, актуалізувала їх подальше запровадження у різних сферах, а відтак – наукове вивчення для розробки дієвих інструментів для реалізації цього завдання.

Аналіз досліджень і публікацій. Огляд наукових досліджень за відповідною проблематикою – досить поширений напрям аналітичних публікацій серед зарубіжних дослідників. У визначеній нами проблематиці серед зарубіжних напрацювань можна відзначити дослідження «Значення академічних бібліотек: огляд статей» [18], «Систематизація терміна цифрова трансформація та його прояви із соціально-технічної перспективи – огляд літератури» [17], «Наукові бібліотеки: оглядова стаття» [20], «Шкільна бібліотека: огляд опублікованих досліджень. Статті за 2019 рік» [19].

Публікація «Шкільна бібліотека: огляд опублікованих досліджень. Статті за 2019 рік» [19] присвячена аналізу відповідних досліджень, які відображають основні цінності Американської асоціації шкільних бібліотекарів (AASL), стратегічний план якої включає п'ять основних цінностей: навчання; інноваційність; справедливість, різноманітність та залучення; інтелектуальна свобода; співпраця. Дослідниками було виявлено 59 досліджень, які були класифіковані з використанням основних цінностей AASL. З 59 опублікованих статей 24 застосовано до цінності навчання; 14 - до інновацій; дев'ять - до співпраці; три - до інтелектуальної свободи; дві - до справедливості, різноманітності та інклюзії; сім - до категорії «інші». Подальші систематичні щорічні огляди

опублікованих досліджень у цій галузі мають на меті не тільки документувати шаблони та тенденції, а також надавати вказівки та натхнення для практиків і факультетів з підготовки бібліотечних фахівців [19].

В оглядовій статті «Наукові бібліотеки» [20] Е. Мастроматтео представляє типологію дослідницьких бібліотек та аналізує публікації про них, відібравши сім документів із понад 200 статей, доповідей, тез конференцій та інших джерел інформації. Дослідниця характеризує теми та резюме авторів, а також робить висновок про важливість розвитку бібліотек в галузі науки, технологій та інновацій.

Дослідники А. Бокшекер, С. Хакштайн, У. Баумоль у статті «Систематизація терміна цифрова трансформація та його прояви із соціально-технічної перспективи – огляд літератури» [17], вбудовуючи цифрову трансформацію в контекст соціально-технічних систем, провели структурований огляд літератури, щоб запропонувати теоретично та практично відповідні визначення для вищезазначеного терміна, а також щоб показати, що оцифровування та цифрова трансформація часто використовуються як синоніми, хоча кожен термін має враховувати різні поняття.

У статті «Значення академічних бібліотек: огляд статей» [18] Г.-Н. Гоцоняме розглянув дослідження щодо ключових парадигм, основних міливих ролей наукових бібліотек, останні технології в бібліотеці та перспективи їх використання. Основна мета огляду - висвітлити роль академічних бібліотек у ХХІ столітті щодо пробудження інтересу людей і розвінчання міфів про неактуальність бібліотеки у сучасному суспільстві.

Дослідження використання новітніх інформаційних технологій у діяльності бібліотек, а також аналіз різних напрямів діяльності бібліотек для дітей – не нова тема в працях українських науковців. Проте публікацій, присвячених огляду і систематизації існуючих напрацювань, відшукати не вдалося.

Мета статті – проаналізувати основні напрями дисертаційних досліджень українських науковців щодо застосування інноваційних технологій у бібліотеках з акцентуацією уваги на бібліотеках для дітей.

Виклад основного матеріалу. Вивчення ролі інформаційних технологій в діяльності бібліотек в українській бібліотекознавчій науці насамперед репрезентоване працями першого десятиліття ХХІ ст., присвяченими становленню інформаційного суспільства та пошуку бібліотеками свого місця серед його ідентитетів.

Це роботи І. Павлуші «Створення та розвиток електронних бібліотек в Україні: бібліотекознавчий аспект (кінець ХХ - початок ХХІ ст.)» [10], І. Давидової «Інноваційна політика бібліотек України: зміст та стратегії розвитку в інформаційному суспільстві» [3], Т. Ярошенко «Електронний журнал в системі інформаційних ресурсів бібліотеки: друга половина ХХ - початок ХХІ ст.» [16], Д. Соловяненко «Інтернет-технології бібліотечного сервісу в Україні: становлення і розвиток (1990-ті рр. - початок ХХІ ст.)» [12], О. Ісаєнко «Розвиток інноваційних бібліотечних технологій інформаційного обслуговування в Україні (1980–2007 рр.)» [6], Т. Дурєєвої «Адаптація комунікаційних технологій до бібліотечної діяльності в умовах інформаційного суспільства» [4], Л. Трачук «Комп'ютеризація бібліографічної діяльності бібліотек в Україні (1991–2009 рр.)» [13].

Наприклад, одну з останніх дисертацій першого десятиліття (2010) (Т. Дурєєва «Адаптація комунікаційних технологій до бібліотечної діяльності в умовах інформаційного суспільства» [13] присвячено розробці «теоретико-методологічних засад адаптації комунікаційних технологій до бібліотечно-інформаційної діяльності в умовах інформаційного суспільства, використанню комунікаційних технологій у бібліотечно-інформаційній діяльності України» [9]. Авторкою також запропоновано «концепцію адаптації комунікаційних технологій до бібліотечно-інформаційної сфери» [9].

З хронологічно останніх дисертацій «Мультимедійні бібліотечні інформаційні ресурси для осіб з особливими потребами» (2017) [8] О. Малиновський пропонує «окремі компоненти системи подання мультимедійної інформації для осіб з особливими потребами та розглядає комплекс принципів для побудови електронної бібліотеки» [8].

Безпосередньо теоретико-методологічному обґрунтуванню і визначенню перспектив розвитку українських бібліотек в умовах цифрового медіапростору присвячено ґрунтовну докторську дисертацію у сфері соціальних комунікацій «Бібліотеки України в цифровому медіапросторі: теоретико-методологічні засади розвитку» О. Мар'їної [9]. Авторка роботи у 2018 р. «встановлює рівень соціотехнічного розвитку бібліотек України та констатує початкову стадію їх цифрової модернізації на основі визначення її п'яти рівнів та реалізації контент-стратегії розвитку бібліотек. Як «перспективний вектор розвитку адаптаційної стратегії бібліотек України розглянуто можливість їх інтеграції в євроатлантичний та

світовий цифровий контент» [9]. Особливо цінним доробком дисертації є її практична складова, позаяк авторка пропонує «парадигму цифровізації наукового контенту, пов'язану з розвитком відкритих архівів, масштабним вебархівуванням, створенням цифрових активів, розвитком соціокомунікаційної діяльності в цифровому просторі, яка базується на застосуванні сучасних соціокомунікаційних технологій – краудсорсингу, системної модернізації бібліотечної діяльності тощо» [9, 3].

Серед нових праць (2023), безпосередньо присвячених цифровізації, можна відзначити дисертацію С. Хрущ «Формування інноваційного медіапростору в публічних бібліотеках України», в якій авторка з'ясовує «основні системоутворюючі елементи, які у взаємозв'язку і взаємовпливі формують інноваційний медіапростір сучасної бібліотеки, та обґрунтовує і розроблює концептуальні засади формування інноваційного медіапростору сучасних публічних бібліотек України» [14, 2]. Важливо, що дослідниця звертається до аналізу діяльності бібліотек у цифровому медіапросторі, паралельно удосконалюючи предметну сферу дослідження через уточнення таких понять, як «соціокомунікаційні практики бібліотек в умовах цифровізації», «менеджмент цифрових трансформацій бібліотеки», «цифровий бібліотекар» [14, 4].

Крім того, окремий підрозділ роботи присвячено «цифровізації як чиннику актуалізації соціокультурної діяльності публічних бібліотек» [14, 28].

Звичайно, всі роботи відшукати і охарактеризувати неможливо, але основні тенденції можна відмітити. По-перше, більшість робіт спрямовано на виявлення, аналіз і характеристику змін, прогнозування перспектив розвитку бібліотек в умовах інформаційного суспільства, тобто інформатизації. І хоча остання теж відноситься до новітніх технологій, характеризує інформаційний етап розвитку суспільства, вона передбачає використання електронних технологій, інструментів, ресурсів у вигляді комп'ютерів, програм та інформаційних мереж. Без інформатизації не було б цифровізації, яка водночас представляє більш високий ступінь технічного розвитку суспільства і вимагає застосування більш складних технологій. Тому така певна послідовність у дослідженні цих явищ викликає повне розуміння. Утім саме цифровізація повинна стати основним напрямом подальших досліджень бібліотек на сучасному етапі.

Серед дисертацій, присвячених дитячим

бібліотекам, можна відзначити теж певні особливості. Прикметно, що здебільшого їхня діяльність розглядається в роботах педагогічного («Формування особистості підлітків в клубах за інтересами в умовах бібліотек для дітей» [1], «Діяльність шкільних бібліотек по забезпеченню інформаційних потреб старшокласників» [7], «Педагогічні умови сприяння становленню особистості молодших школярів засобами ігрової діяльності в дитячій бібліотеці» [15]) і навіть культурологічного («Дитяча бібліотека як культуротворчий феномен: український досвід») спрямування.

Така акцентуація на педагогічній складовій зумовлена як важливістю освітньої функції бібліотек, так і належною увагою до її реалізації шкільними бібліотеками.

За напрямом «Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство» можна згадати роботи Ж. Вертій «Обслуговування читачів в бібліотеках для дітей: розвиток інноваційних форм» [2] та І. Романченко «Діяльність бібліотек по формуванню екологічної культури дітей (друга половина ХХ ст.)» [11].

Історичним аспектам становлення дитячих бібліотек в Україні присвячена дисертація М. Зніщенко «Становлення та розвиток публічних бібліотек для дітей в Україні (1900-1939 рр.)» [5].

Як можна побачити із зазначених вище робіт, інноваційним формам роботи в дитячій бібліотеці присвячено лише одне бібліотекознавче дослідження Вертій Ж. «Обслуговування читачів в бібліотеках для дітей: розвиток інноваційних форм» [2], в якому серед інших форм згадується вебтехнологічне обслуговування.

Дотичною до предмету нашого аналізу можна вважати роботу педагогічного спрямування О. Матвійчук «Діяльність шкільних бібліотек по забезпеченню інформаційних потреб старшокласників» [7], в якій «розроблено й розкрито методику дослідницької роботи, здійснено аналіз інформаційно-комунікативної діяльності старшокласників, що дозволило визначити структуру та зміст інформаційних потреб учнів» [7]. Авторка на основі анкетування визначила, що основним джерелом інформування учнів є шкільний бібліотекар (82,6%). Також у третьому розділі «Удосконалення діяльності шкільної бібліотеки з інформаційного забезпечення потреб учнів старших класів» дослідницею «узагальнено результати досвіду роботи даних книгозбірень, застосування ними нових педагогічних інформаційних технологій». Прикметно, що «на запитання про те, що заважає ефективному забезпеченню потреб учнів,

82 % назвали недостатнє комплектування фондів традиційними і нетрадиційними носіями інформації, низьку матеріально-технічну базу шкільних бібліотек; 12,5 % вказали на необхідність придбання комп'ютерної техніки» [7, 14].

Отже, більшість проаналізованих праць постулюють думку, що нині бібліотека може стати корисним комунікативно-освітнім інструментом, завдяки інтеграції інформаційно-комунікативних технологій.

Крім того, важливо взяти до уваги величезну трансформацію, яка відбулася з бібліотечним простором упродовж останніх років. Раніше книжкові колекції займали майже весь простір у бібліотеці, а нині він більше розуміється і використовується як місце для зустрічей, дискусій, реалізації різних комунікативно-творчих активностей.

Так бібліотека не лише змінює свої численні функції як центр інформації, а й стає комунікаційним простором для навчання, творчості, соціалізації та спілкування. Важливим, на нашу думку, є констатація того факту, що цифровізація та інформатизація не знижують роль бібліотекаря, а лише змінюють його відносини з освітнім співтовариством та різними інституціями, забезпечуючи комфортний і швидкий інформаційний обмін між учасниками комунікації.

Висновки. Основним завданням сучасної бібліотеки стає постійне розширення пропозицій у своїй діяльності. При цьому в умовах цифровізації суспільства доступ до них повинен отримати

будь-хто, у кого є комп'ютер чи інший технологічний пристрій, підключений до інтернету, а відповідно – до бібліотечної мережі. Тому в сучасній бібліотеці, зокрема дитячій, дедалі частіше до використання пропонуються найрізноманітніші цифрові елементи і ресурси, все те, що необхідно для адаптації до нових технологій і забезпечення динамічних потреб користувачів. Бібліотека не повинна протистояти дигіталізації, а навпаки – об'єднатися з нею, використання цифрових технологій повинно стати звичною і необхідною умовою її послуг. Всі ці аспекти трансформаційних змін повинні не лише враховуватися у діяльності бібліотеки для дітей, а й активно вивчатися в межах бібліотекознавчої науки.

На сьогодні можна відзначити достатню артикуляцію в дисертаційних роботах українських науковців основних аспектів інформатизації, яка вважається підґрунтям становлення цифрових технологій. Утім, останній ще не приділено значної уваги у напрацюваннях бібліотекознавців. Крім того, вартує уваги дослідження основних напрямів, функцій і складових цифровізації бібліотек для дітей, які, на нашу думку, як високотехнологічні мультимедійні середовища із залученням інструментарію інформаційно-комунікаційного підходу здатні реалізувати основні завдання соціокультурної місії – соціалізації, інкультурації, формування креативності та інтересу до читання і навчання.

Список використаних джерел

1. Бачинська Н. А. Формування особистості підлітків в клубах за інтересами в умовах бібліотек для дітей : автореф. дис. ... канд. пед. наук: 07.00.08. Київ, 1998. 16 с.
2. Вертій Ж. Обслуговування читачів в бібліотеках для дітей: розвиток інноваційних форм : автореф. дис. ... канд. наук із соц. комун.: 27.00.03 / Нац. акад. наук України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2013. 19 с.
3. Давидова І. О. Інноваційна політика бібліотек України: зміст та стратегії розвитку в інформаційному суспільстві : автореф. дис. ... д-ра наук з соц. ком.: 27.00.03. Харків, 2008. 51 с.
4. Дуреева Т. Адаптація комунікаційних технологій до бібліотечної діяльності в умовах інформаційного суспільства : автореф. дис. канд. наук із соц. комун.: 27.00.03. Харків, 2010.
5. Зніщенко М. П. Становлення та розвиток публічних бібліотек для дітей в Україні (1900–1939 рр.) : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 07.00.08. Київ, 1998. 16 с.
6. Ісаєнко О. О. Розвиток інноваційних бібліотечних технологій інформаційного обслуговування в Україні (1980–2007 рр.) : автореф. дис. ... канд. іст. наук: 27.00.03. Київ, 2009. 20 с.
7. Матвійчук О. Є. Діяльність шкільних бібліотек по забезпеченню інформаційних потреб старшокласників : автореф. дис... канд. пед. наук: 07.00.08. Київ, 2004. 20 с.
8. Малиновський О. Б. Мультимедійні бібліотечні інформаційні ресурси для осіб з особливими потребами : автореф. канд. наук із соц. ком.: 27.00.03 / Національний університет «Львівська політехніка». Львів, 2017. 22 с.
9. Мар'їна О. Ю. Бібліотеки України в цифровому медіапросторі: теоретико-методологічні засади розвитку : дис. ... докт. наук із соц. ком.: 27.00.03/Харківська державна академія культури. Харків,

2018. 514 с.

10.Павлуша І. Створення та розвиток електронних бібліотек в Україні: бібліотекознавчий аспект (кінець ХХ – початок ХХІ ст.) : автореф. дис. ... канд. іст. наук: 07.00.08. Київ, 2002. 18 с.

11.Романченко І. Г. Діяльність бібліотек по формуванню екологічної культури дітей (друга половина ХХ ст.) : автореф. дис. канд. іст. н.: 07.00.08. Київ, 2006.

12.Соловяненко Д. В. Інтернет-технології бібліотечного сервісу в Україні: становлення і розвиток (1990-ті рр. – початок ХХІ ст.) : автореф. дис... канд. іст. наук: 07.00.08. Київ, 2008. 20 с.

13.Трачук Л. Ф. Комп'ютеризація бібліографічної діяльності бібліотек в Україні (1991–2009 рр.): основні напрями розвитку бібліографування та бібліографічного обслуговування : автореф. дис. ... канд. іст. наук : 27.00.03. Київ, 2010. 20 с.

14.Хрущ С. Формування інноваційного медіапростору в публічних бібліотеках України : дис. ... канд. н. із соц. комун.: 27.00.03. Київський національний університет культури і мистецтв, Київ, 2023.

15.Шуляк С. О. Педагогічні умови сприяння становленню особистості молодших школярів засобами ігрової діяльності в дитячій бібліотеці : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 07.00.08 / Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ, 2006. 19 с.

16.Ярошенко Т. О. Електронний журнал в системі інформаційних ресурсів бібліотеки: друга половина ХХ - початок ХХІ ст. : автореф. дис... канд. іст. наук: 07.00.08. Київ, 2008. 20 с.

17.Bockshecker A., Hackstein S., Baumöl U. Systematization of the term digital transformation and its phenomena from a socio-technical perspective – A literature review. URL: https://web.archive.org/web/20200218002403id_/https://aisel.aisnet.org/cgi/viewcontent.cgi?article=1042&context=ecis2018_gp (дата звернення: серпень 2023).

18.Hotsonyame G. N. Significance of Academic Libraries in Recent Times: a Review of Articles By. *Library Philosophy and Practice (e-journal)*. 2023. URL: <https://digitalcommons.unl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=14913&context=libphilprac> (дата звернення: серпень 2023).

19.Kimmel S. C., Moore V. J., Morris R. J., Church A., Ewbank A. D. School Libr.: A Review of Published Research Articles from 2019. URL: <https://www.ala.org/aasl/sites/ala.org.aasl/files/content/pubs/slr/vol26/kimmel-et%20al.pdf> (дата звернення: серпень 2023).

20.Mastromatteo E. Bibliotecas de investigación: artículo de revisión. *Debate Universitario*. 2022. № 11 (20). P. 63–80. URL: <http://portalreviscion.uai.edu.ar/OJS/index.php/debate-universitario/article/view/187> (дата звернення: серпень 2023).

Reference

1. Bachynska, N. A. (1998). Personality formation of teenagers in interest clubs in the conditions of libraries for children: autoref. thesis ... candidate ped. Sciences: 07.00.08. Kyiv [in Ukrainian].

2. Vertiy, Z. (2013). Serving readers in libraries for children: development of innovative forms: autoref. thesis ... candidate of social sciences of communications: 27.00.03. National Acad. of Sciences of Ukraine, National b-ka of Ukraine named after V. I. Vernadskyi. Kyiv [in Ukrainian].

3. Davydova, I. O. (2008). Innovative policy of Ukrainian libraries: content and development strategies in the information society: author's abstract. dis... Doctor of Social Sciences of communications: 27.00.03. Kharkiv [in Ukrainian].

4. Dureeva, T. (2010). Adaptation of communication technologies to library activities in the conditions of the information society: autoref. thesis Ph.D. of social sciences Commun.: 27.00.03. Kharkiv [in Ukrainian].

5. Znishchenko, M. P. (1998). Formation and development of public libraries for children in Ukraine (1900–1939): autoref. thesis ... candidate history Sciences: 07.00.08. Kyiv [in Ukrainian].

6. Isaenko, O. O. (2009). "Development of innovative library information service technologies in Ukraine (1980 - 2007): author's abstract. Dis... Cand. history Sciences: 27.00.03. Kyiv [in Ukrainian].

7. Matviychuk, O. E. (2004). Activities of school libraries to meet the information needs of high school students: author's abstract. Dis... Cand. ped. Sciences: 07.00.08. Kyiv[in Ukrainian].

8. Malinovsky, O. B. (2017). Multimedia library information resources for people with special needs: autoref. Ph.D. Sciences in Social Communications: 27.00.03 / Lviv Polytechnic National University. Lviv [in Ukrainian].

9. Maryina, O. (2018) Libraries of Ukraine in the digital media space: theoretical and methodological foundations of development: diss. ... Dr. Sciences in Social Communications: 27.00.03/Kharkiv State

Academy of Culture. Kharkiv [in Ukrainian].

10. Pavlusha, I. (2002). Creation and development of electronic libraries in Ukraine: librarianship aspect (late 20th - early 21st century): autoref. Dis... Cand. history Sciences: 07.00.08. Kyiv [in Ukrainian].

11. Romanchenko, I. G. (2006). Activities of libraries on the formation of ecological culture of children (second half of the 20th century): autoref. thesis Ph.D. history n.: 07.00.08. Kyiv [in Ukrainian].

12. Solovyanenko D.V. (2008). Internet technologies of the library service in Ukraine: formation and development (1990s - beginning of the 21st century): autoref. Dis... Cand. history Sciences: 07.00.08. Kyiv[in Ukrainian].

13. Trachuk, L. F. (2010). Computerization of bibliographic activity of libraries in Ukraine (1991 - 2009): main directions of development of bibliography and bibliographic service: autoref. thesis ... candidate history Sciences: 27.00.03. Kyiv [in Ukrainian].

14. Khrushch, S. (2023). Formation of innovative media space in public libraries of Ukraine: dissertation. Ph.D. N. from social Commun.: 27.00.03. Kyiv National University of Culture and Arts, Kyiv, URL: http://knukim.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/Hrusch_diser.pdf [in Ukrainian].

15. Shulyak, S. O. (2006). Pedagogical conditions for promoting the personality development of younger schoolchildren by means of game activities in the children's library: author's review. thesis ... candidate ped. Sciences: 07.00.08. Kyiv. national University of Culture and Arts. Kyiv[in Ukrainian].

16. Yaroshenko, T. O. (2008). An electronic journal in the library's information resources system: the second half of the 20th - the beginning of the 21st century. : autoref. Dis... Cand. history Sciences: 07.00.08. Kyiv [in Ukrainian].

17. Bockshecker, A., Hackstein, S., Baumöl, U. (2020). Systematization of the term digital transformation and its phenomena from a socio-technical perspective – A literature review. Retrieved from: https://web.archive.org/web/20200218002403id_/https://aisel.aisnet.org/cgi/viewcontent.cgi?article=1042&context=ecis2018_rp [in English].

18. Hotsonyame, G. N. (2023). Significance of Academic Libraries in Recent Times: a Review of Articles By. Library Philosophy and Practice (e-journal). Retrieved from: <https://digitalcommons.unl.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=14913&context=libphilprac> [in English].

19. Kimmel, S. C., Moore, V. J., Morris, R. J., Church, A., Ewbank, A. D. School Libr*: A Review of Published Research Articles from 2019. Retrieved from: <https://www.ala.org/aasl/sites/ala.org/aasl/files/content/pubs/slr/vol26/kimmel-et%20al.pdf> [in English].

20. Mastromatteo, E. (2022). Bibliotecas de investigación: artículo de revisión Debate Universitario. 11(20): 63–80. Retrieved from: <http://portalrevisciencia.uai.edu.ar/OJS/index.php/debate-universitario/article/view/187> [in English]

*Стаття надійшла до редакції 04.10.2023
Отримано після доопрацювання 09.11.2023
Прийнято до друку 17.11.2023*